

Vlaams
Parlement

vergadering **C267**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 7 juni 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het zichtbaar maken van de Vlaamse Gemeenschap in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 1880 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpassing van de Brusselnorm – 2229 (2016-2017)	7

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het zichtbaar maken van de Vlaamse Gemeenschap in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 1880 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Elke Van den Brandt

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, we hebben hierover al een paar keer van gedachten gewisseld. De zichtbaarheid van het N-logo van de Vlaams-Brusselse en Vlaamse initiatieven, de rechtstreekse betrokkenheid van Vlaanderen in de hoofdstad, is belangrijk. De nota dateert van 29 mei 2015. Toen hebt u, op uw voorstel en uiteraard in overleg met het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), het nieuwe N-logo voorgesteld. Dit logo moet de herkenbaarheid van de Vlaamse instellingen in de hoofdstad vergroten. Het is een goed initiatief, een kwaliteitslabel. We zien inderdaad dat nieuwe N-logo aan de scholen, de welzijnsinstellingen, de culturele instellingen, de gemeenschapscentra, de lokale dienstencentra en overal in Brussel verschijnen. Dat is een bijzonder goede zaak voor onze stad.

Minder bekend is dat de instellingen en voorzieningen die afhankelijk zijn van de Vlaamse Gemeenschap, naast het N-logo ook een verwijzing naar de initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap dienen aan te brengen. Het N-logo wordt immers enkel in Brussel gebruikt en verschilt dan ook van het logo van de Vlaamse Gemeenschap en van de huisstijl 'Verbeelding werkt'. Het is echter nog niet geheel duidelijk hoe de verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap en naar de huisstijl concreet vorm zal krijgen en of ze voldoende zichtbaar zal zijn.

Ondertussen werden al aan meer dan driehonderd Vlaamse instellingen in Brussel N-logo's bevestigd, maar ik heb persoonlijk nog niet vastgesteld dat ook het tweede luik van de afspraak, namelijk de verwijzing naar 'Verbeelding werkt', naar het logo van de Vlaamse Gemeenschap, werd aangebracht. Het visueel materiaal hiervoor zou momenteel ontwikkeld worden, uiteraard in overleg met de administratie, de adviseur beeldvorming en reputatie.

We hebben twee jaar geleden die powerpointvoorstelling gekregen. Die stukken werden toen ook meegedeeld via een mededeling aan de Vlaamse Regering. Ik heb dat nog even doorgenomen.

Zodra deze opdracht via een aanbesteding voltooid zou zijn, zal er een brief of een omzendbrief worden verstuurd naar de betrokken organisaties en instellingen, in de eerste plaats naar de scholen maar ook naar culturele instellingen, welzijnsinstellingen en de hier aanwezige Vlaamse administraties.

Ik heb hierover een paar concrete vragen. We hebben een paar maanden geleden heel kort hierover gesproken. Wanneer zal ook dit onderdeel van de afspraak in verband met de beide logo's uitgevoerd worden? Ik herhaal dat het bijzonder positief is dat het N-logo wordt aangebracht. Het is een kwaliteitslabel. Het toont aan dat de Vlaams-Brusselse instellingen hier aanwezig zijn. Het moet duidelijk maken dat we hier met Vlaanderen en uiteraard in overleg met de VGC onze initiatieven naar voren brengen.

Op welke manier zal de verwijzing heel concreet gebeuren? Gebeurt dat eveneens op de gevels? Er wordt gesproken over een hoofdlogo en een ondergeschikt logo. Ik herinner mij dat we in het debat dat we daarover voerden, stelden dat het uiteraard niet de bedoeling mag zijn dat dat tweede logo wat wordt weggestopt. Ik kijk naar Vlaamse administraties in de rest van Vlaanderen. Het bekendste voorbeeld is Gent. Wie de trein naar Gent neemt, ziet in het Sint-

Pietersstation dat het logo 'Verbeelding werkt' van de Vlaamse overheid daar heel duidelijk aanwezig is. Dat is uiteraard een heel goede zaak.

Zal de verwijzing op de gevels worden aangebracht? Krijgen de instellingen de vrijheid om te bepalen hoe dat zal gebeuren? Welke afspraken werden daarover gemaakt? Op welke manier zal die brief of omzendbrief dat duidelijk maken? Of is er inderdaad een bepaalde vrijheid voor de Vlaamse instellingen in onze stad?

Neemt de VGC enkel het voortouw bij het plaatsen van het N-logo? Ik heb persoonlijk al eens gezien, in de Sint-Lutgardisschool in mijn gemeente Ganshoren, dat de lichte vrachtwagens van de VGC dit logo al dragen. Of is dit een taak voor de administratie van de Vlaamse Gemeenschap?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het is inderdaad goed om nog eens een stand van zaken van het dossier te kunnen geven, want in de recentste beleidsbrief Brussel kondigde ik wel degelijk aan dat er dit jaar verschillende acties in dit dossier zouden plaatsvinden. Ik denk hierbij onder meer aan: de opstart van de uitrol van de bijkomende signalisatie van de Vlaamse Gemeenschap naast het N-logo, het verder uitrollen van het N-logo zelf bij die organisaties die nog geen N-logo hangen hebben, de opstart van de Brusselwerkgroep Communicatie binnen de Vlaamse administratie, informatiesessies organiseren met de eigen organisaties die gefinancierd worden via Brusselse Aangelegenheden.

De laatste drie acties lopen momenteel. Wat de eerste opdracht betreft, staan we eindelijk in de startblokken. Het resultaat zal tijdens de komende periode zichtbaar worden.

Ik wil er wel even aan herinneren dat we met de uitrol van de nota van de Vlaamse Regering hebben gewacht tot na de afronding in december 2016 van de politieke bespreking van het voorstel van decreet houdende de normen voor de Vlaamse overheidscommunicatie in het Vlaams Parlement.

Wat de timing betreft, bespreken we nu eerst en vooral met de adviseur beeldvorming en reputatie hoe we het visueel materiaal het best vormgeven. We denken aan een plakkaat dat volledig in overeenstemming is met de nota die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd. We onderzoeken momenteel of deze opdracht past in het raamcontract voor de digitale en niet-digitale huisstijl. Daar is een beetje tijd aan besteed. Indien dit het geval is, zal de bestelling nog voor de zomer worden geplaatst. Indien dit niet het geval is, moeten we nog een korte aanbesteding uitschrijven. Het zou gemakkelijker zijn indien dit in het raamcontract zou passen. In het andere geval zal de aanbesteding nog voor de zomer vertrekken en zal de opdracht in september 2017 worden gegund. In beide hypothesen is het in elk geval de bedoeling en de verwachting dat de bijkomende signalisatie vanaf het najaar 2017 onder de betrokken organisaties zal worden verspreid.

Mijnheer Vanlouwe, ik heb van mijn administratie en van de adviseur beeldvorming en reputatie vernomen dat de praktische contacten met de VGC al zijn gelegd. We willen gewoon nagaan waar de N-logo's al hangen, wie wat doet en hoe we dubbel werk kunnen vermijden. Dat heeft wat voeten in de aarde gehad, maar we stevenen nu af op een aantal goede praktische afspraken om het een en het ander geregeld te krijgen. Dat is de belangrijkste draagwijdte van uw vraag om uitleg en ook mijn bekommernis.

Wat de aanbevelingen betreft, is er een richtlijn betreffende het N-logo of de signalisatie die met de Vlaamse Gemeenschap verband houdt. Zoals de nota van de Vlaamse Regering bepaalt, moeten we het de organisaties duidelijk maken dat ze het N-logo moeten gebruiken. Zoals u weet, vormt het N-logo het hoofdlogo.

De verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap is een bijkomende signalisatie. Ik heb het dan puur over de communicatieve aard van de signalisatie. De herkenbaarheid moet voldoende groot zijn.

Dit impliceert dat de plakaten op een zichtbare en herkenbare plaats moeten worden gehangen. Dat kan de gevel zijn, maar het kan ook gaan om het eerste ontvangstlokaal of zo. We zoeken nu de juiste formulering om de zichtbaarheid te garanderen. Naast de grafische vormgeving en de productie voorziet de aanbesteding immers ook in de plaatsing van de plakaten.

De organisaties die van beide overheden een werkings- of infrastructuursubsidie ontvangen en die reeds over een N-logo beschikken, zullen uiteraard ook deze verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap moeten aanbrengen. De organisaties die nog niet over een N-logo beschikken, zullen een brief ontvangen met de vraag het N-logo en de verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap aan te brengen.

Verder hebt u ook gevraagd wie net wat doet. Het gaat veeleer om een praktische verdeling van het werk. De VGC neemt het voortouw met betrekking tot de plaatsing van het N-logo. De Vlaamse overheid is verantwoordelijk voor het aanbrengen van de verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap. Op het einde van de procedure, wat deels voor dit najaar en deels voor volgend voorjaar is gepland, is het wel degelijk de bedoeling dat alle afspraken zijn gehonoreerd. Het N-logo moet zijn aangebracht bij alle instellingen die door de Vlaamse Gemeenschap of de VGC worden gesubsidieerd. De bijkomende signalisatie met betrekking tot de Vlaamse Gemeenschap moet worden aangebracht indien de hoofdsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap afkomstig is.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, hartelijk dank voor uw toelichting. Het is van belang dat de timing wordt gerespecteerd. We zijn nu twee jaar verder. De uitrol van het eerste gedeelte verloopt goed, maar is nog niet volledig.

Ik heb even wat opgezocht. U mag me verbeteren indien het niet correct zou zijn, maar volgens mij komen 530 organisaties en instellingen in aanmerking voor een N-logo en een verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap. Het grootste deel hiervan behoort uiteraard tot het onderwijs, inclusief het hoger onderwijs. Het zou gaan om 240 scholen, gaande van lagere scholen tot instellingen in het hoger onderwijs. Ongeveer 180 instellingen vallen onder het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het gaat dan onder meer om woonzorgcentra, kinderdagverblijven, organisaties in de thuiszorg en organisaties voor jongerenwelzijn, maar ook om de ondertussen gekende lokale dienstencentra. Een honderdtal instellingen valt onder het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, zoals kunstinstellingen, erfgoedverenigingen of bibliotheken. Verder vallen nog tien instellingen onder uw eigen bevoegdheid voor Brussel. Het gaat dan onder meer om BRUZZ, het Huis voor Gezondheid, Brukselbinnenstebuiten en Br(ik).

Ik weet dat de uitrol met betrekking tot het N-logo volop aan de gang is. Ik weet niet exact bij welke van die 530 instellingen al effectief een N-logo hangt. Het is duidelijk dat nog geen enkele instelling over het tweede onderdeel beschikt.

Minister, volgens u gaat het om een hoofdlogo en een ondergeschikt logo. Ik had het liever anders gezien. Beide logo's zijn uiteraard evenwaardig en even belangrijk. Beide overheden staan in voor financiering. Wat het onderwijs betreft, speelt de Vlaamse Gemeenschap eigenlijk een iets belangrijkere rol.

We zullen de timing zeker verder opvolgen. Ik heb genoteerd dat de overheidsopdracht al dan niet in de raamovereenkomst zou kunnen passen. Ik wil dit nog even benadrukken.

Ik heb ook genoteerd dat die overheidscommunicatie in het najaar zou worden verspreid naar de verschillende instellingen. Wat ik niet gehoord heb, is of er daarbij een bepaalde vrijheid zal bestaan. Zal een schoolbestuur bijvoorbeeld kunnen zeggen dat het dat tweede onderdeel niet zal hangen en dat het N-logo volstaat? Of gaat u in uw omzendbrief zeggen dat u wilt dat men ook dat tweede logo hangt, om aan te tonen dat het om een Vlaamse school in Brussel gaat en om die band met het onderwijs in de rest van Vlaanderen aan te tonen? Ik weet zeer goed dat er in de rest van Vlaanderen geen logo hangt, maar hier zitten we toch in de heel specifieke situatie dat er enerzijds scholen zijn van het Franstalige onderwijs en anderzijds scholen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap, en ook nog internationale scholen, die een ander statuut hebben. Kunt u daar nog wat duidelijkheid over geven? En wanneer zou u de omzendbrief willen bezorgen aan al die Vlaamse instellingen en organisaties hier in Brussel?

Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil namens mijn fractie nog vragen of het een meerwaarde is om met twee aparte logo's te werken. Als ik het goed begrijp, gaan we niet enkel het N-logo verder uitrollen, maar daarnaast nog een tweede, nieuw logo. Dat lijkt mij verwarrend en storend, en niet echt symbool staan voor een nette communicatie. Maar misschien vergis ik mij en kunt u mij overtuigen.

Het is belangrijk dat we heel positief en open communiceren. Dat betekent niet dat we gewoon overal onze stempel op gaan zetten. We moeten op een goede manier aantonen dat een Nederlandstalige voorziening open staat. Mijn vraag is dus heel eenvoudig: waarom twee aparte logo's? Waarom kan dat niet met één logo bekrachtigd worden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Vanlouwe, de omzendbrief zal kort nadat de opdracht gegund is, kunnen vertrekken. Dat zal dus in het najaar kunnen. Daar is geen enkel probleem met betrekking tot de timing.

Wat betreft de vrijheid van de instellingen: als liberaal is het mij bekend dat vrijheid niet absoluut is. In die zin is het wel degelijk de bedoeling, en het zal ook zo aangegeven worden, dat het tweede plakkaat – de bijkomende signalisatie, zoals we dat zo mooi noemen – wel degelijk gehangen wordt. Alleen zal er een bepaalde ruimte gegeven worden aan de instellingen. Willen zij dat aan de gevel hangen, dan is dat zeker mogelijk. Willen zij dat in de inkomhal hangen, is dat ook zeker mogelijk. Het zal in elk geval op een zichtbare plaats moeten zijn. Je moet het een beetje vergelijken met de grote plakaten waarmee Herman De Croo destijds vele Brusselse scholen heeft gesierd, maar dan in minder duur materiaal. Het zal dus geen marmer zijn, en ook iets minder groot.

Het zal met andere woorden veeleer een mededeling zijn dan een logo. Ik wil daarmee niet zeggen dat er geen logo op staat, maar het logo is wel degelijk de draagwijdte van de nota voor de Vlaamse Regering. Het N-logo zal in elk geval in het straatbeeld te zien zijn, en binnen zal het dan inderdaad veeleer een mededeling zijn, die veeleer zakelijk van aard is, dat de instelling gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid, wat ook altijd de draagwijdte geweest is van de nota en ook van het beleid van de huidige en vorige Vlaamse Regeringen. Die complementariteit hoeft dus niet te storen. Het ene is een logo, het andere is een ondersteunende mededeling. Als beide overal zullen hangen – en uw cijfers zijn wel degelijk correct, mijnheer Vanlouwe – dan is dit ook achter de rug en zullen die daar voor enkele jaren goed hangen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Mevrouw Van den Brandt, ik wil u erop wijzen dat er afspraken gemaakt zijn over twee logo's. Ik heb niet de indruk dat het

verwarrend is. Het is en blijft een kwaliteitslabel. Het gaat over zichtbaarheid, over die band. We willen allemaal dat er veel en kwaliteitsvol onderwijs is in Brussel, dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd, georganiseerd en ingericht. Het mag toch duidelijk zijn dat het afhankelijk is van de Vlaamse Gemeenschap?

Minister, ik ben een klein beetje ongerust als u zegt dat het N-logo effectief een logo is, en dat de Vlaamse Gemeenschap, de signalisatie, de huisstijl, veeleer een mededeling is. Als ik kijk naar de afspraken die gemaakt zijn, lees ik dat er inderdaad sprake is van 'signalisatie huisstijl 'Verbeelding werkt'', maar onder een van de puntjes van de af te spreken krachtlijnen staat onder meer: de Vlaamse Gemeenschap, inclusief het team Coördinatie, blijven het basislogo 'Verbeelding werkt' opleggen als ondergeschikt logo. Ik zou niet graag hebben dat het ergens weggestopt zou worden. Ik kijk ernaar uit wanneer de KVS en andere culturele instellingen dat ook zullen uithangen. Ik zou graag zien dat dat heel duidelijk aanwezig is in Brussel. Het blijft nog altijd een kwaliteitslabel. Men erkent het belang van dat Nederlandstalige onderwijs, en dan denk ik dat het goed is dat dat duidelijk gemaakt wordt, dat die kinderen en die ouders ook weten dat ze hetzelfde onderwijs krijgen, met dezelfde kwaliteit en dezelfde eindtermen, als in de rest van Vlaanderen, en dat zij er uiteraard ook belang bij hebben om te participeren aan die Vlaamse Gemeenschap. Ik wil gewoon de nadruk leggen op het feit dat het wel degelijk over twee logo's gaat. Er is een hoofdlogo en een ondergeschikt logo. Dan hoop ik ook dat het heel concreet wordt uitgevoerd.

Ten slotte, ik heb u horen zeggen dat u als liberaal voor vrijheid bent. Ik ben daar ook voor, maar vrijheid kent beperkingen. Die instellingen kunnen dus niet zomaar autonoom beslissen of ze al dan niet ingaan op het zichtbaar maken van het feit dat ze een Vlaamse instelling zijn in de hoofdstad. Als we zelf niet krampachtig omgaan met onze logo's, gaan anderen misschien ook minder krampachtig omgaan met of vijandig staan ten aanzien van die logo's. Het is een huisstijl die wordt gebruikt in heel Vlaanderen. Ik heb geen probleem met symbolen van andere gemeenschappen in de hoofdstad, maar dan wil ik ook graag zien dat ons symbool in de hoofdstad correct wordt gebruikt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpassing van de Brusselnorm – 2229 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, soms is de commissie sneller dan mijn eigen schaduw. Ik veronderstel dat een deel van de antwoorden op mijn vraag om uitleg in de gedachtewisseling hierna aan bod zullen komen. Ik heb begrepen dat het verslagtechnisch toch interessant is om die twee niet te mengen en mijn vraag om uitleg apart te stellen, zodat er een correcte verslaggeving is.

Minister, Brussel en de Brusselaars kun je al lang niet meer opdelen in louter Frans- of Nederlandstaligen. De realiteit is veel complexer. Er zijn zeer veel anderstaligen of taalgemengde gezinnen. Dat betekent dat om de grondwettelijke gemeenschapsbevoegdheden uit te oefenen, waarbij de Vlaamse en Franse Gemeenschap een aantal verantwoordelijkheden hebben in Brussel die Brussel zelf niet heeft, zoals Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport, een gemeenschap haar eigen taalgroep niet kan nemen als doelpubliek. Dat zou voor Onderwijs betekenen dat als de Vlaamse Gemeenschap enkel onderwijs biedt voor de Nederlandstalige

kinderen en de Franse Gemeenschap enkel onderwijs biedt voor de Franstalige kinderen, de helft van de Brusselse kinderen buiten de scholen zou vallen. Brussel mag uiteraard geen eigen scholen oprichten. Die gemeenschapsbevoegdheden moeten we dus op een andere manier invullen.

Daarom heeft de Vlaamse Gemeenschap er sinds lange tijd voor gekozen om de Brusselnorm te hanteren. Die bevat twee onderdelen, waarbij er zowel een inspanningsverbintenis – minstens 5 procent van het budget wordt voorbehouden voor Brussel – als een resultaatsverbintenis – 30 procent van de Brusselaars wordt als doelpubliek aanzien, ongeacht taal of afkomst – is.

De Brusselnorm geniet een vrij breed politiek draagvlak en staat zelden ter discussie. In de vorige legislatuur is binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) door bijna alle partijen een resolutie goedgekeurd, die nog eens werd herbevestigd. Toch wordt die niet overal gehaald. Iedereen wil die wel halen, maar dat is nog niet gebeurd.

De doelstelling om 5 procent van de middelen te plannen, wordt in een groeiend aantal domeinen gehaald en soms zelfs overschreden. Maar de 30 procentnorm is voor de meeste beleidsdomeinen nog steeds een streefdoel en geen realiteit. We hebben een paar jaar geleden het verslag van de ambtelijke werkgroep van de VGC en de Vlaamse overheid gehad, waarin een heel sterke en goede analyse zat met veel informatie. De cijfers in dit rapport zouden worden geactualiseerd, zo werd beloofd bij het begin van deze legislatuur, zodat er verdere beleidskeuzes kunnen worden gemaakt.

Minister, ik stel deze vraag om uitleg nu omdat u in de media hebt gezegd dat u een debat wilt openen over de Brusselnorm. Het is een goede zaak dat we daarover nadenken vanuit de vaststelling dat de 5 procentinvesteringsnorm en de 30 procentdoelgroepnorm niet meer in verhouding staan tot elkaar. Het aantal Brusselaars nam de afgelopen jaren toe en 5 procent van de middelen zijn onvoldoende om 30 procent van de doelgroep te bereiken.

Een debat over de Brusselnorm is absoluut waardevol. Voor Groen mag dit niet betekenen dat de ambities worden verlaagd. De vraag moet dus zijn hoe we op een realistische manier de 30 procentnorm kunnen halen, welke groeipaden en investeringen er nodig zijn. We mogen de 30 procent niet omlaag halen omdat de 5 procent een maximumgrens wordt.

Minister, bestaat er inmiddels een actualisering van het rapport van de ambtelijke werkgroep? Beschikt u over een instrument om de Brusselnorm te monitoren, zowel inzake de 5 procent- als de 30 procentnorm? Welke aanpassingen aan de norm acht u wenselijk? Hebt u een perspectief waar u naartoe wilt en wat u haalbaar acht? Welk traject zult u volgen om de norm aan te passen? Welke stakeholders worden betrokken en welke termijnen worden gehanteerd? Welke rol krijgt de VGC hierin? Is hierover overleg met de Franse Gemeenschap gepland? Ik ga ervan uit dat de Vlaamse en de Franse Gemeenschap samen aan 100 procent van de Brusselaars voorzieningen aanbieden. Dat is wat de Grondwet bepaalt. Het lijkt me dus logisch dat er overleg komt en dat er gesprekken zijn over hoe dat kan worden gegarandeerd, waar er eventueel nog gaten zitten en hoe die kunnen worden gedicht.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik zal toch samen antwoorden op de vragen om uitleg van mevrouw Van den Brandt en mevrouw Idrissi omdat, hoewel die laatste vraag technisch komt te vervallen, de beide vragen toch op elkaar aansluiten.

In maart heb ik al een eerste keer een sneak preview willen geven van waar de cijfers naartoe gaan. Inmiddels zijn die op macrobasis geconsolideerd. Dat wil

zeggen dat we een goed zicht hebben op de totale stromen en dat, ondanks het feit dat ze nog niet helemaal zijn gefinetuned, het debat wel al kan starten, want de Vlaamse Regering heeft de cijfers op 19 mei meegedeeld.

Al sinds het begin van deze regeerperiode – maar we konden natuurlijk nog verder teruggaan – spreken verschillende partijen en parlementsleden van meerderheid en oppositie zowel in de Vlaamse Gemeenschapscommissie als in de Vlaamse Gemeenschap zich regelmatig uit over de financiële stromen vanuit Vlaanderen naar Brussel voor gemeenschapsmateries. Afhankelijk van de perspectieven verandert soms de tonaliteit van die gesprekken. Daarom was het belangrijk de cijfers als geheel nog eens te kunnen vastklikken en op basis daarvan een debat te beginnen, en niet alleen op basis van wat we denken dat ze zijn.

In mei 2016 deed ik aan de Vlaamse Regering mee dat de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB) opnieuw zou opstarten. Deze commissie is samengesteld uit een partnerschap van ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).

De GACB kreeg vier opdrachten mee: het actualiseren van de financiële stromen zoals voorgesteld in het rapport 2012 en aangevuld in het rapport 2013 van de toenmalige Task Force Brussel, de voorloper van de GACB; de decretale regelgevingsagenda's in gemeenschapsmateries van deze legislatuur screenen op hun toepasbaarheid in Brussel en hierover rapporteren; een ontwerp van interpretatief kader uitwerken voor de Brusselnorm – met de bevolkingsnorm en de begrotingsnorm waarnaar u hebt verwezen, het spanningsveld tussen de 30 en de 5 procent die in het Vlaams regeerakkoord duidelijk vermeld staan; onderzoeken en voorstellen formuleren over in welke mate de Brusseltoets niet alleen kan worden toegepast op decreten maar ook op besluiten van de Vlaamse Regering, ministeriële besluiten, investeringen, projectoproepen en ander beleidsvoorbereidend werk – de Brusseltoets verbreden dus.

Het finale rapport is nog niet volledig af. We verwachten het in het najaar van 2017. Maar de macrocijfers zijn er, en in die zin hebben we tenminste al een basis om over te praten.

De eerste opdracht beschouw ik wel als afgerond. De omgevingsanalyse van 2012 en de knelpuntenanalyse van 2013 brachten de financiële stromen van de middelen die vanuit de gemeenschapsbevoegdheden naar Brussel vloeien tot het begrotingsjaar 2011 in kaart. De Vlaamse sectoradministraties hebben deze financiële stromen voor de begrotingsjaren 2012, 2013, 2014 en 2015 verder aangevuld. Deze werden intussen ook aan de voltallige GACB meegedeeld. De werkmethode om de cijfergegevens op te lijsten en de Brusselnorm te berekenen, loopt gelijk met die van de Taskforce uit de vorige regeerperiode. De cijfers zijn dus wel degelijk vergelijkbaar. Dat was de bedoeling, en dat is belangrijk.

De GACB kan nu werken aan de drie andere opdrachten. In het kader van de derde opdracht, het uitwerken van een interpretatief kader voor de Brusselnorm, volgen er ongetwijfeld nog besprekingen.

Het algemene uitgangspunt houdt in dat de uitgaven die in aanmerking komen, naar in Brussel gevestigde organisaties, instellingen of personen gaan waarvan het werkgebied hoofdzakelijk samenvalt met Brussel of een deel ervan, of die Brussel als centrum van hun activiteiten beschouwen. Daarom worden bijvoorbeeld middelen voor een in Brussel gevestigde instelling voor hoger onderwijs wel meegeteld, maar middelen die naar landelijke organisaties gaan, zoals een sportfederatie, een landelijke jeugdwerkorganisatie met zetel in Brussel of de VRT, om nu maar dat heel expliciete voorbeeld te geven, niet. Anders zouden de cijfers nog veel positiever zijn, als ik mij die uitspraak mag veroorloven. Maar dan zouden we ook wel zien dat het geen juiste methode is.

Een aantal andere uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap zijn niet mee opgenomen, hoewel ze tot op zekere hoogte gemeenschapsuitgaven zijn: sociale economie, milieuzorg op school, gelijke kansen en ontwikkelingssamenwerking. In de meeste gevallen is er een te grote verwevenheid met de gewestbevoegdheden of zijn ze moeilijk in te passen in de klassieke domeinen van het gemeenschapsbeleid. Dit sluit niet uit dat deze terreinen wel relevant kunnen zijn voor het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Daarnaast zijn ook de DAC-middelen (derde arbeidscircuit) en VIA-middelen niet opgenomen. Het is te complex om deze te koppelen aan de andere uitgaven voor Brussel.

U ziet dat we toch wel al een zekere spartaanse methode hebben toegepast en voortgezet, en dat we niet zomaar alles op een hoop tellen, maar alleen de zaken en middelen die op het terrein worden ingezet. We blijven daar consequent met onszelf. We maken het ons ook niet te gemakkelijk.

U zult echter straks in de presentatie zien dat ook ter zake bij de Franse Gemeenschap niet altijd voor elk beleidsdomein dezelfde norm wordt gehanteerd. Ook daar moet dat dus in eerste instantie per beleidsdomein worden bekeken, en dan ook globaal.

We mogen ons ook niet blindstaren op de groei van het aantal Brusselaars. Nu zit Brussel bijna aan 1,2 miljoen inwoners. Het inwoneraantal van Brussel is gestegen, maar het inwoneraantal van Vlaanderen is ook gestegen, zij het niet in die mate. Ik kijk even naar mijn medewerker. We hebben een tijdje geleden ook even een eenvoudige berekening gedaan met betrekking tot de vraag op welke norm ons dat nu zou brengen. Dat was niet meer 5 procent. We kwamen uit op 5,4 of 5,5 procent. Je hebt dus een hogere norm. Mevrouw Van den Brandt, als ik me er gemakkelijk van af zou willen maken, wat ik niet wil, zou ik zeggen dat we die nu over het algemeen wel halen, en dat we, waar we die nieuwe norm niet halen, de norm ervoor ook al niet haalden. Met andere woorden, dat zal ons volgens mij niet zo veel verder brengen. Dat gaat een beetje omhoog qua middelen die we zouden moeten investeren, maar het is niet zo dat de norm in die hypothese dan 6,7 of 8 procent is geworden. Dit geeft ons dus een extra argument, maar we moeten de discussie zeker breed genoeg hebben.

Ik ben bereid om nog te proberen te antwoorden op uw repliek, maar als u het me niet kwalijk neemt, ga ik me hiertoe beperken, omdat een aantal dingen natuurlijk worden voortgezet in de presentatie, en zelfs die zal vandaag niet voor honderd procent worden afgerond.

De voorzitter: Als de collega's ermee akkoord gaan: ik vind het een goed voorstel van de minister dat we het bij de essentie van de vraag houden, en nu niet uitweiden over de cijfers en de toelichting die straks bij de gedachtewisseling worden gegeven.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het zou van weinig respect van mijn kant getuigen, mocht ik een aanname doen over de cijfers voor ze worden gepresenteerd. Ik ben dat zeker niet van plan. Minister, ik dank u voor uw antwoord, en ik kijk ook wel uit naar alle cijfers straks. Ik wil wel meegeven dat het voor Groen van belang is wat je bereikt met de middelen die worden besteed, of dat nu 5 of 80 procent van de Vlaamse middelen is. Als de Vlaamse overheid er morgen in slaagt om met 1 procent van haar middelen 30 procent van de Brusselaars te bedienen, dan zult u vanwege Groen geen oppositie meer krijgen. In die zin is die 5 procent een hefboom om die 30 procent te halen. Dat is echter een politieke lezing vanuit Groen. Dat geef ik zeker toe. Ik wil die echter niet heilig verklaren. De vraag is wat je bereikt. Ik begrijp dat u zegt dat u dat met de Franse Gemeenschap in tweede instantie moet bekijken. Ik wil wel aandringen op die

gesprekken. Die lijken me urgent. We zien dat de beide gemeenschappen inspanningen leveren qua onderwijs. Ik ga dat niet ontkennen, maar je voelt ook wel dat het te weinig is, dat bij zowel de Franse als de Vlaamse Gemeenschap heel veel Brusselse kinderen uit de boot vallen. Dat zie je ook in andere domeinen, ook in Sport, ook in Welzijn, als het gaat over crèches. Je voelt dat er tekorten zijn bij de beide gemeenschappen, dus het zal enkel samen zijn dat we daaruit zullen komen. De luxe van een overaanbod in Brussel is op bijna alle beleidsdomeinen nog heel veraf. Ik denk dat de gesprekken nodig zijn, ook inzake beleidsdomeinen waarin Vlaanderen de voortrekkersrol neemt. Ik wil de heer Vanlouwe geen woorden in de mond leggen, maar ik ga ervan uit dat hij heel graag nog eens zal benadrukken dat inzake inburgeringstrajecten de Vlaamse Gemeenschap absoluut voor de beide aspecten, zowel voor die 5 procent als voor die 30 procent, de Brusselnorm haalt, en dat het dus een kwestie is van het in gang trekken van de Franse Gemeenschap ter zake, maar ik meen dat overleg cruciaal is voor al die zaken, om dat samen met alle actoren die in Brussel bevoegd zijn voor de Brusselaars waar te maken.

Minister, u hebt wel gezegd wat de verschillende fases zijn, maar welke timing ziet u daarbij? Wanneer denkt u dat we kunnen zeggen dat iets is afgerond? Ik wil ook nog beklemtonen dat ik het waardeer dat u dit niet enkel als een meerderheidskwestie ziet, maar dat dit over zo veel mogelijk politieke families moet gaan, omdat het ook een impact heeft op komende regeringen, en eigenlijk op de toekomst van Brussel.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u. Ik denk inderdaad dat het interessant is om het hele debat te voeren. De vraag gaat een beetje vooraf aan het debat en maakt er tegelijkertijd ook deel van uit. De Brusselse situatie is natuurlijk inderdaad een uitzonderlijke situatie. Ook in andere steden zit men natuurlijk met heel wat anderstaligen, maar Antwerpen en Gent, maar ook Charleroi en Luik, verschillen sterk van Brussel omdat hier verschillende overheden actief zijn. Er wordt telkens gezegd dat je de Brusselaars niet zomaar kunt opdelen in die of die gemeenschap. Je hebt natuurlijk wel twee overheden die zich richten tot een bepaald publiek en ook een aanbod doen aan dat publiek. Dat is eigenlijk het grote verschil tussen een stad als Brussel en een stad als Antwerpen of andere grotere steden in dit land. De overheden, de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap, proberen op een zo goed mogelijke manier dat aanbod uit te werken en ervoor te zorgen dat het doelpubliek betrokken is bij het beleid en bij dat aanbod dat verder wordt aangereikt.

Het is inderdaad niet alleen inzake inburgering dat we gemakkelijk die 5 procent en zelfs die 30 procent halen. De voorbije jaren heb ik aan alle ministers ook de vraag gesteld hoe het nu zat met de middelen die worden vrijgemaakt, en dan bleek dat inderdaad met betrekking tot alle beleidsdomeinen. Een uitzondering was Welzijn, maar daar is inderdaad een historische verklaring voor. Dat stelden we ook vast op moeilijkere domeinen, zoals Onderwijs en Inburgering. Met de inhaalbeweging binnen Inburgering, en zelfs in de moeilijke situatie van de vluchtelingen crisis, besteedt Vlaanderen gemakkelijk 13 à 14 procent van de middelen aan de inburgeringstrajecten hier in Brussel.

Het is nog altijd trekken en sleuren aan de collega's van de Franse Gemeenschap om hen te overtuigen van het belang van de inburgeringstrajecten, de taalcursussen, de maatschappelijke oriëntatie. Er moet zeker gediscussieerd worden over hoe dat moet worden aangeboden en uitgewerkt, maar het feit dat het ondertussen al sinds 2004 op vrijwillige basis hier in onze stad wordt aangereikt, toont opnieuw aan dat de Vlaamse Gemeenschap blijft investeren in de hoofdstad, en er tegelijkertijd ook op wil inzetten om, binnen haar mogelijkheden en

bevoegdheden, bepaalde problemen aan te pakken. Hetzelfde op het vlak van onderwijs: we zitten daar gemakkelijk aan meer dan 5 procent.

Wie af en toe eens in een school komt, stelt vast dat dit niet zomaar de witte schooltjes zijn waar Nederlands de moedertaal is, maar dat je daar inderdaad meerdere talen hoort en dat het onderwijs in het Nederlands verloopt. We zouden graag zien dat ook de ouders het belang van dat Nederlands beseffen. En ook daar blijkt dat Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap met het Huis van het Nederlands en verschillende andere initiatieven willen inzetten op de bereikbaarheid van zo veel mogelijk Brusselaars.

Het is ook even aangehaald – zowel door de minister als door collega Van den Brandt – dat de Brusselnorm al in 1999 door Vlaanderen is vastgelegd, maar dat we langs Franstalige kant toch met een andere aanpak zitten. We zitten in een asymmetrisch systeem. Dat moet zeker kunnen in een federaal – in de toekomst hopelijk confederaal – land, waarbij men een andere aanpak hanteert. Maar we weten dat de Franse Gemeenschap bepaalde bevoegdheden grondwettelijk gedelegeerd heeft aan de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF). Dat maakt het inderdaad niet gemakkelijk, en dat zorgt soms ook wat voor financieringsproblemen.

Ik denk dat dat overleg met de Franse Gemeenschap absoluut noodzakelijk is, waarbij er ook gewezen wordt op de verplichtingen en de verantwoordelijkheden die de andere gemeenschap in de hoofdstad, in ons Brussel, blijft dragen. Het kan niet zijn dat een van de twee gemeenschappen, die misschien een groter bereik heeft, wat achter komt en dan gemakkelijks halve probeert haar verantwoordelijkheid af te wentelen op een andere gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap. Het is in het belang van iedere Brusselaar dat er goed Nederlandstalig onderwijs is, maar dat er tegelijkertijd goed Franstalig onderwijs is. Persoonlijk ben ik wel voor een vorm van concurrentie. Dat kan ervoor zorgen dat er een bepaalde dynamiek op gang komt. Ik ben er zelfs van overtuigd dat het feit dat onderwijs geen federale bevoegdheid meer is, en ook geen gewestelijke, geen Brusselse bevoegdheid, maar een gemeenschapsbevoegdheid, de redding is geweest van het Nederlandstalige onderwijs. Dat heeft een bepaalde dynamiek op gang gebracht en een kwaliteitsvol onderwijs met zich meegebracht, waar ook de Brusselaars die ervoor gekozen hebben, uiteindelijk beter van worden. Dat gewoon om te benadrukken dat het van belang is om ook met de Franse Gemeenschap in overleg te treden, maar hen tegelijk te wijzen op hun verplichtingen in Brussel, en hen misschien ook uit te nodigen om bepaalde normen vast te leggen – wat willen zij bereiken? – de Franse Gemeenschap plus dan uiteraard ook de COCOF, wanneer zij gedelegeerde bevoegdheden heeft. Op die manier kunnen beide gemeenschappen het best afspraken maken, weten op welke manier zij kunnen inzetten in Brussel om dat aanbod voor iedere Brusselaar zo goed mogelijk uit te werken.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik heb gewoon een technische bedenking over de organisatie van de commissie vandaag. Voor mij is het oké dat die vragen ontvankelijk verklaard worden, maar ik had liever gehad dat ze gesteld werden na de presentatie van de cijfers en dat de vraagstellers dan als eersten uitgebreid het woord hadden gekregen, want nu zijn we eigenlijk de kar voor het paard aan het spannen en hebben sommigen al de helft van hun visie gegeven. En als we nu niets zeggen, hebben wij zagezegd voor het verslag niets gezegd over die cijfers. Ofwel kunnen we elkaar nu allemaal nog twee keer hetzelfde zeggen, nu en straks. Dat is jammer. Voor een volgende keer moeten we dat misschien anders organiseren.

De voorzitter: Ik was geen voorzitter, maar de vraag is ontvankelijk verklaard, en dus moet ze behandeld worden. Maar het is inderdaad niet logisch dat we nu een vraag stellen over de gedachteswisseling die straks komt. Daarom had ik

gevraagd om het beperkt en kort te houden en enkel te focussen op de vraag van collega Van den Brandt, en niet een repliek te houden op de gedachtewisseling die we straks gaan hebben.

De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil ook nog eens onderstrepen dat het spijtig is dat men deze – uiteraard terechte – vraag gebruikt om een aantal boodschappen te plaatsen. Tegelijkertijd zijn er mensen die hier met cijfers komen die als basis dienen om de zaken met een open blik te bekijken. Dat we dan op voorhand een aantal boodschapjes plaatsen, vind ik een beetje een gemiste kans. Maar laten we er nu allemaal samen aan beginnen, zonder taboes, tot de grond van de zaak.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Van den Brandt, zoals ik het nu zie, denk ik dat het goed zou zijn dat de discussie volledig uitgeput wordt – om het met een gallicisme te zeggen – in de komende weken. Ik geloof ook dat het wel degelijk de bedoeling is dat de collega's van de gemeenschapsbevoegdheden hier allemaal komen. Dat zal waarschijnlijk qua timing en werkzaamheden niet meer voor iedereen lukken voor het reces. Ik kan mij dus inbeelden dat het debat nog een beetje over het reces heen wordt getild, wat geen probleem is, omdat de gemengde ambtelijke commissie intussen aan het interpretatieve kader van de normen zal werken. Ik hoop en vermoed dat we daar tegen het einde van het jaar dus wel een aantal conclusies uit kunnen trekken. Ook het parlement zal dat misschien wel willen doen met een voorstel van resolutie. Ik vind het belangrijk dat dit soort discussies – u weet hoe graag ik parlementair geweest ben – ook bij het parlement komen en dat de regering wel degelijk een aantal lijnen en contexten uitzet en een aantal voorstellen doet, maar dit is een breder politiek debat.

Ik ga ervan uit dat we tegen eind dit jaar een aantal conclusies zullen kunnen trekken. Welke weet ik nog niet. Ik wil het debat niet op voorhand hypothekeren. Een van die conclusies zou kunnen zijn dat het overleg met de andere gemeenschappen, de Franse Gemeenschap in eerste instantie, daar een afgeleide van is. Want u zult merken dat in een bepaald beleidsdomein – ik ga nog niet zeggen welk – wij een 30 procentnorm hanteren en de Franse Gemeenschap een 90 procentnorm. En toch is er voor dat domein een subjectief of objectief tekort. Dat toont de juistheid van uw stelling aan. Er is dus nog werk aan de winkel. Laten we dus met zijn allen streven naar conclusies tegen eind dit jaar, om dan na te gaan welke timing we moeten aanhouden.

Elke Van den Brandt (Groen): Wat de cijfers betreft, is de spanning opgebouwd. Alleszins bedankt voor uw bijkomend antwoord. Ik deel de analyse dat de volgorde beter was omgedraaid. Er is zeker geen moedwilligheid in het spel, het is eerder een gevolg van reglementaire bepalingen en het feit dat we te weinig creativiteit aan de dag hebben gelegd. Ik kijk in elk geval erg uit naar de cijfers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.